

**СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА
У МЕХАНІЗМІ ТАКТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

Ігор Ігорович БОРДАН,

*аспірант ЗВО «Міжнародний
університет бізнесу і права»*

У теорії адміністративного права інститут суб'єктів традиційно розглядається як один із ключових елементів системи адміністративних правовідносин, оскільки саме через визначення їхнього правового статусу забезпечується функціонування та практична реалізація адміністративно-правових норм. Суб'єкти становлять базовий компонент механізму адміністративно-правового впливу на управлінські процеси, адже вони визначають коло носіїв адміністративної правосуб'єктності, обсяг їхньої компетенції, межі владних повноважень та юридичної відповідальності.

З огляду на це, дослідження адміністративно-правового механізму тактичного забезпечення діяльності Національної поліції України є неможливим без окреслення кола суб'єктів публічного адміністрування, через державно-владну діяльність яких відповідне регулювання формується та реалізується у практичній площині. У цьому контексті, доцільно погодитися з висновками Г.М. Шерстюк та А.Н. Вовк щодо виняткового значення суб'єкта публічної адміністрації як ключового елемента системи державного управління. Саме через його владно-організаційну діяльність забезпечується реалізація публічних інтересів та виконання приписів права [1, с. 136].

Варто наголосити, що тривалий час у вітчизняному науковому дискурсі домінувала концепція, сформована ще за часів радянської адміністративно-командної системи, у межах якої управління ототожнювалося з державною владою, а суб'єктність у сфері адміністративних правовідносин зводилася до інституцій виконавчої гілки влади. Іншими словами, суб'єкти адміністративного права ототожнювалися переважно з органами виконавчої влади та їх посадовими особами.

Зокрема, Ю.М. Фролов обґрунтовує, що проблематика визначення суб'єктів адміністративного права має принципове значення для теорії та практики адміністративно-правового регулювання, оскільки йдеться про учасників адміністративно-правових відносин, які безпосередньо реалізують функції виконавчої влади, здійснюють управлінсько-розпорядчу діяльність, координують контрольні та наглядові повноваження у сфері державного управління та місцевого самоврядування, а також уповноважені розглядати справи про

адміністративні правопорушення, вчинені фізичними та юридичними особами у різних галузях суспільного життя [2, с. 549].

Виходячи із змісту цього твердження, можна дійти висновку, що Ю.М. Фролов фактично акцентує увагу на тих суб'єктах адміністративного права, які здійснюють владно-організаційні, контрольні та юрисдикційні повноваження у сфері публічного адміністрування, оскільки до кола характерних суб'єктів адміністративно-правових відносин віднесено переважно носіїв державно-владних управлінських функцій.

Водночас, подібне тлумачення, на нашу думку, певною мірою звужує зміст категорії «суб'єкт адміністративного права», оскільки залишає поза належною увагою інших учасників адміністративно-правових відносин, які не здійснюють владних повноважень, проте наділені адміністративною правосуб'єктністю та беруть участь у реалізації адміністративно-правових норм. Слід наголосити на важливості цього умовиводу в контексті дослідження сукупності суб'єктів тактичного забезпечення поліцейської діяльності, оскільки він дозволяє охопити як суб'єктів формування відповідного регулювання, так і суб'єктів його безпосередньої реалізації.

Звужений підхід до тлумачення категорії «суб'єкти адміністративного права» простежується також у визначенні, запропонованому авторським колективом навчального посібника «Адміністративне право». У ньому суб'єкт адміністративного права характеризується як фізична або юридична особа, яка наділена правами та обов'язками у сфері державного управління, встановленими адміністративно-правовими нормами, і спроможна реалізовувати надані їй повноваження та виконувати покладені обов'язки [3, с. 17].

Водночас окреслене формулювання, яке зосереджене переважно на сфері державного управління, фактично ототожнює адміністративно-правові відносини з управлінськими, залишаючи поза увагою ширший публічно-правовий контекст, у якому функціонують сучасні адміністративно-правові інститути. На наш погляд, запропонований підхід потребує переосмислення, оскільки сфера тактичного забезпечення діяльності Національної поліції охоплює не лише класичні управлінські зв'язки, а й відносини, пов'язані з реалізацією публічної безпеки.

Таким чином, сучасна адміністративно-правова доктрина поступово відходить від вузького розуміння поняття «суб'єкт адміністративного права», розширюючи коло цих суб'єктів та визнаючи багаторівневий характер системи публічної адміністрації. У цьому зв'язку, на наше переконання, поняття «суб'єкти адміністративного права у сфері тактичного забезпечення поліцейської діяльності» варто розуміти як урегульовану нормами адміністративного права систему уповноважених органів публічного адміністрування, посадових осіб та інших учасників адміністративно-правових відносин, які формують, нормативно закріплюють, організовують і безпосередньо реалізують тактичні

алгоритми поліцейської діяльності, забезпечуючи при цьому баланс між публічними інтересами безпеки та гарантіями прав і свобод людини в поліцейській діяльності.

Список використаних джерел:

1. Шерстюк Г. М., Вовк А. Н. Поняття і зміст компетенції суб'єкта публічної адміністрації. Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої Дню юриста (м. Одеса, 07 жовтня 2025 р.). Одеса : ОДУВС, 2025. Т. 1. С. 136–138.
2. Фролов Ю. М. Суб'єкти адміністративного права: сутність та підстави класифікації. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2012. № 25. С. 549–557.
3. Шкарупа В. К., Коломoeць Т. О., Гулевська Г. Ю. Адміністративне право України : навчальний посібник. Київ : Істина, 2007. 216 с.